

POLOTRPASLIČÍ ŘEPKY A JEJICH SROVNÁNÍ V RŮZNÝCH PODMÍNKÁCH ČR

Semi-dwarf oilseed rape varieties and their comparison in different conditions of the Czech Republic

Ladislav ČERNÝ

Česká zemědělská univerzita v Praze

Summary: At four locations in 2012, we compared semi-dwarf rapeseed varieties - their growth, yield and suitability of cultivation in the locality. As a control variety was chosen high hybrid variety DK Exquisite. Semi-dwarf varieties have a significant presence in our fields. The aim was to find a suitable variety of oilseed rape, which does not require the spring and autumn growth regulation, while maintaining high production potential.

Key words: oilseed rape, semi-dwarf varieties, yield, plant height, diseases

Souhrn: V roce 2012 jsme na čtyřech lokalitách porovnávali polotrpasličí odrůdy řepky - jejich růst, výnosnost a vhodnost pěstování v dané lokalitě. Kontrolou byla zvolena hybridní vysoká odrůda DK Exquisite. Polotrpasličí odrůdy mají výrazné zastoupení na našich polích. Snahou bylo najít vhodnou odrůdu řepky, u které není nutná jarní a podzimní regulace růstu, při zachování vysokého produkčního potenciálu.

Klíčová slova: řepka, polotrpasličí odrůdy, výnos, výška rostlin, choroby

Úvod

Tradiční polní dny k problematice pěstování různých odrůd řepky v ČR a SR byly rozšířeny o „Tematické řepky“, které byly spojeny s představením intenzifikačních prvků u jarního ječmene. Pokusy byly na lokalitách Příkosice (okr. Rokycany) nadmořská výška 500 m n. m., Slatiny (okr. Jíčín) nadmořská výška 260 m n. m., Jedlá (okr. Žďár nad Sázavou) nadmořská výška 520 m n. m., Velký Týnec (okr. Olomouc) nadmořská výška 240 m n. m. V roce 2012 jsme porovnávali polotrpasličí odrůdy řepky - jejich růst, výnosnost a vhodnost pěstování v dané lokalitě. Kontrolou byla zvolena hybridní vysoká odrůda DK Exquisite. Polotrpasličí odrůdy mají výrazné zastoupení na našich polích – hlavně hybridní odrůdy firmy Pioneer. Snahou bylo najít vhodnou odrůdu řepky, u které není nutná jarní a podzimní regulace růstu, při zachování vysokého produkčního potenciálu. Počasí nebylo v roce 2011/2012 příhodné. Podzimní sucho, špatné vzházení v jižní a východní části ČR, přerůstání porostů ve středních Čechách. Tvrdé mrazy na přelomu ledna a února poškodily porosty. Suché jarní počasí s mrazy 13. a 14. dubna znovu retardovaly porosty řepky v květu. Rozdílly ve výnosech na jednotlivých lokalitách byly přes 2 t/ha.

Komentář k tabulce č. 1: Rostliny byly po zimě slabší, viditelný rozdíl mezi jednotlivými variantami nebyl. Všechny odrůdy přežily mrazivé únorové počasí bez problémů. Poškození květnovými mrazy se projevilo předčasným praskáním šesulí a semena v nich měly tmavohnědou barvu a nízkou HTS. Průměrné výnosy v normálním roce jsou těsně pod 4 t/ha – v roce 2012 2,6 t/ha. Propad výnosu se přisuzuje květnovému poškození. Nejlépe snášela průběh ročníku odrůda PR44D06 s výnosem 3,15 t/ha. Zajímavý je nízký vzrůst všech odrůd. Nejmenší odrůda byla Buzz, ale i s nejnižším výnosem. Napadení stonkou chorobami bylo malé. Tlak houbových chorob v Příkosicích v roce 2012 byl u řepky nízký stejně jako u obilnin.

Tab. č. 1: Výsledky pokusů v Příkosicích.

Odrůda	Výnos (t/ha) 8% vlhkost	Výška (cm)	Verticilium počet napadených rostlin/m ²	Hlízenka
DK Exquisite	2,41	130	0	3
Buzz	2,08	95	7	1
ES Venus	2,39	110	1	6
Gamin	2,54	110	1	2
Avenir	2,56	115	2	6
PR44D06	3,15	115	0	3
PX104	3,04	118	10	10
DK Secure	2,73	120	4	3

Tab. č. 2: Výsledky pokusů v Agro Slatiny.

Odrůda	Výnos při 8% vlhkosti (t/ha)	Výška (cm)	Verticilium počet napadených rostlin/m ²	Hlízenka
DK Exquisite	5,25	155	0	1
Buzz	3,36	135	2	3
Avenir	5,09	145	3	3
Gamin	2,95	145	1	1
PX104	3,63	145	2	0
DK Secure	4,83	150	1	0
ES Venus	4,04	150	0	0
PR44D06	3,24	150	1	1

Komentář k tabulce č. 2: Lokality s nižší nadmořskou výškou měly porosty řepky méně nebo vůbec poškozeny květnovými mrazy. Zásavy řepy před 15.3. byly tímto mrazem poškozeny totálně. Odrůdy byly výškově velmi vyrovnané, lišila se jen odrůda Buzz,

kteřá byla cca o 15 cm nižší. NejvÝnosnější byla kontrolní hybridní odrůda DK Exquisite s vysokým výnosem 5,25 t/ha – průměrný výnos řepky podniku 3,6 t/ha. Z polotřpasličích odrůd měl Avenir o 0,16 t/ha nižší výnos než DK Exquisite.

Tab. č. 3: Výsledky pokusů Vrcha Jedlá.

Odrůda	Výnos při 8% vlhkosti (t/ha)	Výška (cm)	Verticilium	Hlízenka
			počet napadených rostlin/m ²	
DK Exquisite	3,84	155	0	1
PX104	3,97	145	0	1
Avenir	4,56	150	0	0
Buzz	4,80	150	0	0
Gamin	4,48	150	1	0
PR44D06	4,02	150	1	4
DK Secure	4,48	155	0	0
ES Venus	4,16	155	0	0

Komentář k tabulce č. 3: Na jaře visuálně nejlepší řepky, které jsme viděli. Důvodem byla sněhová pokrývka během únorových mrazů. Výškově byly všechny odrůdy vyrovnané. Nejnižší odrůda Buzz na ostatních lokalitách zde dosáhla „průměrné“ výšky 150 cm. Zároveň Buzz dosáhl nejvyššího výnosu 4,80 t/ha, což bylo o cca 1 t/ha více než u kontroly DK Exquisite. Visuálně byly odrůdy před sklizní vyrovnané. Choroby se na pozemku vyskytovaly jen ojediněle.

Pokusy ve Velkém Týnci se nepodařilo objektivně sklídit. Výnosy byly vysoké kolem 5 t/ha. Výsledky z tohoto pokusu nelze porovnat.

Tab. č. 4: Průměr výnosů z lokalit Jedlá, Příkosice a Slatiny.

Odrůda	Výnos (t/ha)	Výška(cm)
Avenir	4,07	132
DK Secure	4,01	138
DK Exquisite	3,83	143
průměr	3,65	132
PX104	3,55	131
ES Venus	3,53	131
PR44D06	3,47	133
Buzz	3,42	120
Gamin	3,32	129

Při porovnání průměrného výnosu z jednotlivých lokalit byla nejvýnosnější odrůda Avenir 4,07 t/ha. Vybrat optimální odrůdu do dané lokality je problematické. Tyto pokusy mohou být vodítkem v dané lokalitě.

Tab. č. 5: Tématické řepky v letech 2012 a 2013 na lokalitách Slatiny, Jedlá, Mžany, Příkosice, Tršice a Blatné (SR).

Varianta	Odrůda	Typ odrůdy
1 kontrola	Goya	linie
2	DK Expower	hybrid
3	ES Alegria	linie
4	Adriana	linie
5	Sensation	hybrid
6	Sensation s M Sunagreen	hybrid
7	Arsenal	hybrid
8	PT205	hybrid
9	SY Cassidy	hybrid

Tématické řepky 2012/2013 jsou založeny na pozdní seti a vhodnosti jednotlivých odrůd k zářijovým výsevům. Při podzimním hodnocení vypadají porosty velmi dobře, napomáhá tomu optimální podzimní počasí. O přezimování a výnosech těchto pokusů Vás budeme informovat v průběhu roku 2013.

Kontaktní adresa

Ing. Ladislav Černý, Ph.D., Katedra rostlinné výroby, Česká zemědělská univerzita v Praze, Kamýcká 129, 165 21 Praha 6 – Suchbøl, tel.: 224382533, e-mail: CernyL@af.czu.cz